

Inovatyvi artėjančio veršiavimosi laiko nustatymo sistema „SmartVEL“ - mėšinių ir pieninių galvijų ūkių sėkmės garantas

Jurinta Bulvičiūtė, LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro koordinatore;

Šiomis dienomis gyvulininkystė yra bene labiausiai diskutuotina žemės ūkio šaka Lietuvoje. Vis mažėjantis karvių skaičius, patologiniai veršelių atvedimai, apsunkintas veršiavimasis, veršelių bei karvių sergamumas periode po apsveršiavimo, gyvulių išbrokavimai ar netekimai veršiavimosi metu - pagrindinės reprodukcijos problemos, su kuriomis anksčiau ar vėliau susiduria kiekvienas skirtingos paskirties galvijų augintojas. Šios ir panašios problemos skatina ūkininkus bei gyvulininkystę užsiimančius žmones domėtis įvairiais būdais bei naujovėmis, kurios padėtų pagerinti dabartinę situaciją – ne tik sumažintų ekonominius nuostolius bei gaunamos produkcijos savikainą, bet ir užtikrintų laikomų gyvūnų gerovę. Nors dar nedaug kur pritaikomas, vienas iš tokių yra inovatyvių gyvulininkystės technologijų diegimas Lietuvos pieninės ir mėšinės gyvulininkystės ūkiuose.

Nepaisant to, kad ūkiuose jau yra diegiamos naujos bandos valdymo programos, padedančios stebėti galvijų produktyvumą, produkcijos kokybę, nustatyti sėklinimo laiką bei veršingumą, tačiau patologinio veršiavimosi metu vis tiek yra neapsieinama be žmogaus pagalbos. Be to, ką tik gimęs veršelis pats yra nepajėgus savim pasirūpinti, todėl čia ir vėl svarbus žmogaus vaidmuo, kurio pagrindinė užduotis - pirmosiomis veršelio gyvenimo valandomis sugirdyti jam maždaug 4 l geros kokybės krekenų ir taip suformuoti naujagimio imunitetą. Visa tai rodo inovatyvios veršiavimosi laiko nustatymo sistemos diegimo idėjos aktualumą ir naudą ne tik suaugusiems galvijams bei jų jaunikiams, bet ir galvijus auginantiems žmonėms.

Šiuo metu LSMU Veterinarijos akademija pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014 - 2020 metų programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos srities „Parama parodomiesiems projektams ir informavimo veiklai“ paramos sutartį Nr. 14PA-KK-18-1-03471-PR001 nuo 2019 m. sausio 28 d. įgyvendina projektą „Inovatyvių priemonių taikymas veršiavimosi laikui nustatyti mėšinių ir pieninių galvijų ūkiuose“. Prognozuojama, kad projekto įgyvendinimas padidins mėšinių ir pieninių galvijų ūkių konkurencingumą rinkoje, pagerins ūkių reprodukcinis rodiklius, sumažins laiko nuostolius veršiavimosi laikui nustatyti, padės išvengti gyvulių brokavimo dėl ne laiku nekvalifikuotai suteiktos veršiavimosi pagalbos, sumažins ligų pasireiškimą ir užtikrins galvijų sveikatingumą bei gerovę.

Projekto parodomąjį bandymą pagrindas – inovatyvios artėjančio karvių veršiavimosi laiko nustatymo sistemos „SmartVEL“ įdiegimas šešių pasidalijimo patirtimi grupių narių ūkiuose. Šis metodas nėra invazinis, nes nepažeidžiama gyvūnų gerovė. Kitas sistemos privalumas - ūkio savininkų ar samdomų darbuotojų galimybė netrukdomai dirbti kitus ūkio darbus, nes visa galvijų stebėseną atliekama inovatyvios veršiavimosi laiko nustatymo sistemos dėka.

Projekto įgyvendinimo laikotarpiu parodomąjį bandymą metu vienerius metus trijuose iš sudarytų pasidalijimo patirtimi grupių narių ūkiuose bus analizuojami laikomų galvijų sveikatingumo, reprodukcijos ir gaištamumo rodikliai, bus vykdoma gyvulių atranka, daviklio tvirtinimas, aktyvavimas ir naujagimio veršelio priežiūra. Antrasis projekto įgyvendinimo metais parodomasis bandymas bus atkartotas kitų trijų grupių narių ūkiuose. Šiuo metu parodomasis bandymas jau yra įdiegtas R. Rutkauskienės ir V. Rumšienės ūkiuose bei ŽŪB „Padovynys“, taip pat vykdomi pasidalinimo patirtimi grupių susitikimai Tauragės, Šakių bei Telšių rajonuose, kurių metu skleidžiama informacija apie „SmartVEL“ sistemos naudą mėšinių ir pieninių galvijų ūkiuose bei

šios sistemos pritaikymo galimybes. Laukiamas projekto poveikis yra ūkio ekonominių nuostolių, gaunamos produkcijos savikainos sumažinimas bei gyvūnų gerovės užtikrinimas.

Projektas yra finansuojamas iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžeto lėšų. Dėl išsamesnės informacijos projekto įgyvendinimo klausimais prašome kreiptis į LSMU Veterinarijos tęstinio mokymo ir konsultavimo centro vadovą dr. Giedrių Palubinską (mob. 8 616 19245, el. paštas giedrius.palubinskas@lsmuni.lt)

